

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Nr 304/1883/O-9/17/IS

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCELARIA JAWNA NR 1

Nr

0242/DP
2017-09-01

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 4.09.17
nr. 1612 podpis. [Signature]

KANCELARIA SENATU Kancelaria Ogólna 2017-09-04 Warszawa, 2017-09-19 Wpł. Nr dz.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 5.09.2017
nr. 4725 podpis. [Signature]

Pan Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając, z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej, na oświadczenie grupy senatorów (m.in. Pana Senatora Marka Pęka) złożone podczas 43. Posiedzenia Senatu RP w dniu 22 czerwca 2017 r., dotyczące strażaków wojskowej straży pożarnej (nr BPS/043-1103-MON/17) proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Całokształt spraw związanych z systemem ochrony przeciwpożarowej kraju został uregulowany w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191 ze zm.) oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych. Uregulowano tam kwestie organizacyjne, jak i zadania ciążące na osobie fizycznej oraz osobie prawnej, a także organizacji lub instytucji korzystającej ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu. Wskazano także podmioty ratownicze zobowiązane do prowadzenia działań ratowniczych.

System ochrony przeciwpożarowej skupia funkcjonujące w kraju służby ratownicze i jednostki ochrony przeciwpożarowej, które są zobowiązane do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych. Jednostki te zostały enumeratywnie wymienione w art. 15 ww. ustawy i należą do nich:

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
 - 1a) jednostki organizacyjne Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) zakładowa straż pożarna,
- 3) zakładowa służba ratownicza,
- 4) gminna zawodowa straż pożarna,
 - 4a) powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna,
- 5) terenowa służba ratownicza,
- 6) ochotnicza straż pożarna,
- 7) związek ochotniczych straży pożarnych,
- 8) inne jednostki ratownicze.

Należy przy tym stwierdzić, że jednostki ochrony przeciwpożarowej wymienione w art. 15 pkt 1 i 1a powołane są ustawą, a ich funkcjonowanie jest obligatoryjne. Pozostałe jednostki ochrony przeciwpożarowej, wymienione w art. 15 pkt 2-5 i 8, są jednostkami mogącymi funkcjonować fakultatywnie.

Do jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z art. 15 pkt 1a ustawy, należą także wojskowe straże pożarne (WSP), które jako specjalistyczne pododdziały wojska realizują zadania przede wszystkim na terenie własnego działania, w szczególności organizują i prowadzą akcje ratowniczych w czasie walki z pożarami oraz likwidacją innych miejscowych zagrożeń,

w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych. Jednakże, zarówno WSP, jak i pozostałe jednostki ochrony przeciwpożarowej, mają obowiązek uczestniczyć, na wezwanie Państwowej Straży Pożarnej (PSP), w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania.

Zadania wykonywane w wojskowych strażach pożarnych powierzono żołnierzom posiadającym kwalifikacje pożarnicze, funkcjonariuszom Państwowej Straży Pożarnej, wyznaczonym przez Komendanta Głównego PSP do pełnienia służby w Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej (WOP) oraz pracownikom wojska legitymującym się stosownymi kwalifikacjami.

Niezależnie od powyższego, kwestie pracowników jednostek Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej (WOP), zwanych dalej strażakami jednostek ochrony przeciwpożarowej, regulują przepisy odrębne od uwarunkowań prawnych dotyczących służby funkcjonariuszy (strażaków) Państwowej Straży Pożarnej (PSP).

Ustawa *o ochronie przeciwpożarowej* – w art. 16 – wskazuje wprost, że zadania i organizację Państwowej Straży Pożarnej określa odrębna ustawa. Ponadto, w art. 16a ustawa ta precyzuje wymagania w odniesieniu do jednostek ochrony przeciwpożarowej wymienionych w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy, tym samym wyłączając z przedmiotowych regulacji zadania i organizację PSP.

Państwowa Straż Pożarna funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o Państwowej Straży Pożarnej* (Dz. U. z 2016 r., poz. 603 ze zm.). W świetle przepisów tego aktu normatywnego strażacy PSP podlegają zasadom służby wynikającym z nawiązanego stosunku służbowego, powstałego w drodze mianowania na stanowisko. Wynika z tego, że strażak PSP nie świadczy pracy, lecz pełni służbę, z tytułu której przysługują mu dodatkowe uprawnienia, ale także – ze względu na charakter tej służby – wiążą się z nią określone ograniczenia oraz obowiązki (m.in.: zakaz podejmowania dodatkowego zajęcia zarobkowego bez pisemnej zgody przełożonego czy możliwość przeniesienia służbowego do innej jednostki organizacyjnej). Cechami szczególnymi tej służby są m.in.: podległość służbowa, obowiązek wykonywania rozkazów, poleceń, dyscyplina i stała dyspozycyjność. Powyższe wyraża się w pełnym podporządkowaniu poleceniom służbowym oraz uprawnieniu właściwych przełożonych służbowych do jednostronnego kształtowania warunków służby w zależności od potrzeb.

Natomiast kwestie zatrudnienia pracowników wojska w wojskowej straży pożarnej reguluje ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 ze m.). Są oni zatrudniani na podstawie umowy o pracę, tzn. stosunku zobowiązaniowego, który – zgodnie z prawem – w odróżnieniu od stosunku służbowego charakteryzuje się równością stron oraz dobrowolnością świadczenia pracy. Kwestie wynagrodzenia tych pracowników określają natomiast postanowienia Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej, który zapewnia im dodatkowe przywileje (m.in.: nagrody jubileuszowe czy wyższe wynagrodzenie za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim).

Jeśli chodzi o kwestie wykonywania zadań przez strażaków wojskowych straży pożarnych, w szczególności udziału w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania, pragnę nadmienić, że wynika to wprost z art. 23 ust. 1 ww. ustawy *o ochronie przeciwpożarowej* i należy

do ich podstawowych obowiązków. Jednocześnie należy zauważyć, że fakt udziału w tych akcjach, realizowanego w ramach podstawowego obowiązku, stanowi podstawę do uznania danego okresu pracy pracowników zatrudnionych w wojskowych strażach pożarnych – na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.) – za „pracę o szczególnym charakterze”, co uprawnia do ubiegania się o przyznanie wcześniejszej emerytury.

Podsumowując należy podkreślić, że pracownicy WSP i funkcjonariusze PSP i pracują na innych zasadach i w oparciu o inne ustawy. Zrównanie obowiązków i przywilejów tych dwóch grup – w obecnym stanie prawnym – nie jest możliwe. Decyduje o tym nie tylko wspomniana wyżej okoliczność o odmiennej pragmatyce służbowej każdej z nich, lecz także fakt, iż wykonywanie tych samych zadań nie przesądza o statusie prawnym danej grupy zawodowej. Z podobną sytuacją mamy np. do czynienia w odniesieniu do pozostałych pracowników cywilnych resortu obrony narodowej, którzy wykonują takie same zadania służbowe jak żołnierze zawodowi, jednakże nie skutkuje to zrównywaniem ich statusu prawnego i uprawnień.

Z poważaniem

Z wyrazami szacunku
[Signature]
z up. Bartłomiej GRABSKI
PODSEKRETARZ STANU

/ - / podpis złożono elektronicznie

Do wiadomości:

Pani Agnieszka OLSZEWSKA

Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych w KPRM

T-1/48/III/B10